

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zapolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAUER LAJOS.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 86. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, április 16.

Hadüzenet a váltó ellen.

— április 16.

A hadügyminiszter — katona lévén — egyszerűen és röviden hadat üzent a váltó ellen. Azaz jobban mondva a váltó-zsiránsoknak. Világosabban: a hadügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben eltiltja a tiszteket a váltózsirálástól.

Ha ezt a reformot ki lehetne terjeszteni az egész ország lakosságára, egyszerűen agyonroppantanák a könnyelműség mikrobáját. Valóság, hogy az emberek igen nagy részét a könnyelmű zsirálás löki az anyagi züllésbe s adja nem ritkán a kezükbe a megoldás golyóját vagy kötelet. S igaza van Schönaichnak is abban, hogy a zsirálás a tisztek között különösen elterjedt szórakozás. Annnyira, hogy némely szövetkezetnek speciálisai közé tartoznak az olyan váltók, amelynek hátát egy hadilétszámú század tisztikara lepi be az aláírásával. S a jó szövetkezetek nyolc hadnagy zsirója mellett szívesen adnak háromszáz koronát, mert ha a nyolc közül kettőt lefokoznak, egyet baleset ér a fegyvergyakorlaton, kettő rangja nélkül megy nyugdíjba s kettő kapitány korában se uszik ki az adósságok közül: még mindig akadhat egy, aki benősül valahova s rajta az összeget, járulékaival együtt meg lehet venni.

A hadügyminiszternek igaza van, hogy az ilyen váltózsirók mind a tisztikar tekintélyét rongják, mind pedig anyagi lejtőre viszik őket.

Anyagi zavarokban vergődő ember semminő pályán nem tud biztosan megállni s azt a katonai karrieren, a haditudományokban való gyarapodásnál is gátolják a sűrű lejáratok, a szapora óvások. A miniszter tehát meghagyja, hogy ne zsiráltassék. Aki egy váltót zsirálni akar, köteles az ezredes, vagy talán a brigadéros jóváhagyását kérni ehhez s ha a felső fórumok az ilyen zsiráláshoz engedelmet

adnak, azt akár az osztrák-magyar bank is leszámíthatja.

A hadügyminiszternek ez az orvos-sága azonban egészen olyan, mint a sarlatán orvosé, aki a fejfájás ellen ír orvos-ságot s nem azt kutatja, gyógyítja, ami a fejfájást okozza. Általánosságban véve a hadnagyok, főhadnagyok és kapitányok nem sportból zsirálnak váltót és keverednek adósságokba. Azt kell hát nézni, hogy mi az oka annak, aminek a zsirók a beteges kiütései.

S itt abszolúte nem sikerül ujat lerírnünk. A banalitásig megírták, sőt szinpadra vitték azt a fényesre kikévelt inséget, amelyet a „rangjának követelményeit betartó” tisztek nagy része visel.

Hogy a harmincöt krajcáros napi zsoldon élő kadétnak már a tisztikar összejövetelein kell résztvenni és költeni; hogy a nyilvános helyeken mit kíván meg a kardbojt tekintélye; hogy a magas katonai vendégek látogatása alkalmával mint kell tíz forintos terítékeket szenvedni a kis hadnagyoknak; ez és sok minden egyéb a tiszteknek még fölemelt fizetésén is túl jár.

Kapitány korában már nyugodtan, szépen megélhetne a katonatiszt a jövedelmén: de ekkor még mindig a lábán van a korábbi esztendő adósságainak kölőnce, amely a standesgemäss életmód miatt a magán vagyon nélkül szűkölködő, a pályát kenyérkeresetnek tekintő katonatisztet hamarosan megfogja. A fizetésen túl menő kiadásokat csak adóssággal lehet fedezni, az adóssághoz váltó kell s a váltóhoz — zsiránsok. S természetes, hogy a katonatiszt nem kereshet a tőzsdetanácsosok között zsiránsokat, hanem a maga bajtársait használja a hitelszerzés eszközeiül.

Ettől az életmódtól, a köteles előkelőségtől kell a katonatiszteket megszabadítani, lerombolásával a multból maradt, büszke elméleteknek, amelyek akkor szület-

tek, amikor a katonáskodás a nemesség hivatása volt, nem pedig kenyérhódítás. És még valami. Ha a miniszter a szigorú tilaimat kiadta, akkor kötelessége a katonatisztek eddigi adósságainak rendezéséről gondoskodni. Mert ha a zsirók megszűnnek, az adósságok ellenben megmaradnak, — ez igen rossz következményekkel járhat azokra, akikre Schönaich atyai jóakarátát zuditotta.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggel 6 órá-tól kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 9/15 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőn gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontá vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A kultur-egyesület nagybecskereki munkásgimnáziuma április havi előadásainak sorrendje a következő:
Április 16. 8—9-ig Egészségtan. 9—10-ig Elektrotechnika.
Április 21. 8—9-ig Egészségtan. 9—10-ig Gazdasági vegytan.
Április 23. 8—9-ig Történelem. 9—10-ig Gazdasági vegytan.
Április 28. 8—9-ig Elektrotechnika. 9—10-ig Egészségtan.

Április 18. A kultúregyesület közgyűlése.
Április 19. Közigazgatási bizottság gyűlése.
Április 24. A jótékony négyelet közgyűlése.
Május 6. Megyei áll. választmány ülése.
Május 9. Torontái jegyzőegyesület közgyűlése.
Május 9. Számonkérő tiszt. szék.
Május 10. Tavaszi rendes megyei közgyűlés.

— **A hadtestparancsnok Nagybecskereken.**
Frank Liboriusz, a temesvári 7-ik hadtest parancsnoka tegnap délután Nagybecskerekre érkezett. A hadtestparancsnok ma reggel meglátogatta a lövöldét, délután pedig szemlét tartott a zászlóalj felett. Holnap reggel harcászati lövészet lesz, amelyen a hadtestparancsnok szintén részt fog venni s valószínűleg csak holnap este utazik vissza Temesvárra.

— **Eljegyzés.** Bogojevics Iván nagybecskereki pénzügyigazgatósági számtiszt eljegyezte Rajin Száva újvidéki gör. kel. plébános bájos és nagyműveltségű leányát, Darinkát.

A „TORONTÁL” tárcája.

Az oltárterítő.

— Angolból. —

Az árverező helyiségek az utolsó helyig zsufolva voltak... A tizenöt, tizenhat és tizenhetedik századból eredő, nagyszerű, értékes kézimunkák kerültek árverezés alá.

Az ajtó közelében három tagból képződött csoport állott; egy házaspár és egy magas, karcsu, gyászruhába öltözött nő. Míg a házaspár — mely kétségkívül csak kísérőül csatlakozott a gyászos hölgyhöz, — gyakran az elárverezendő tárgyakkal megtelt helyiségekbe vonult rövid pihenőre, az érdekes sötét alak egy pillanatra se távozott elfoglalt helyéről. Olykor bepillantott a kezében tartott katalógusba, de tekintetét leginkább az árverezőre és azon tárgyra függesztette, mely árverés miatt, alkalomadtán, — felmutattatott. Néhányszor idegesen előrehajolt és feszülten figyelt, azután ismét hallgatóságába merült.

— Jó lenne, ha legalább öt percre a szabad levegőre jönnél ki velünk, — így biztatta a barátja, karjába kapaszkodva. — Egy óra óta állok már itt és most mindjárt négy óra lesz. Egészen kimerítet az erőd!

A gyászruhás nő, fájdalmas mosolylyal fogadta a gyöngéd részvétet... Sok minden megváltozott körülötte az utolsó tíz év alatt, menyegzője óta; az ajkai és szemei körül képződött finom ráncok, számtalan átvirrasztott éjri, keservesen hullatott sűrű könnyekről tanuskodtak és mikor most a két jó barátó tekintete találkozott, a kisebbiknek és gyöngébbnek mégis feltűnt Irma csodálatos szépsége.

— Nem megyek! Hátha éppen ez öt perc alatt kerül a sor arra, amit már oly régen, figyelemmel várok! Figyelj csak... talán éppen most...

— 991-ik szám! — hangzott az árverező harsány kiáltása. — A legsajátosabb, legértékesebb egyházi himzés! Ez az oltárterítő a tizenötödik századból származik és eredetileg a modenai herceg tulajdonát képezte! Valódi kínai a műérték számára! Kétszáz márka! Háromszáz márka!

Irma fájdalmasan felsziszegett, mialatt barátja kezét görcsösen szorongatta...
— Négyszáz márka! — így szólott tartózkodó, tompa hangon, melyet a benső megindulás szinte remegővé tett.

Az első sorokban ülő ur azonnal magasabb ajánlatot tett; így emelkedett az árverés a kettő között szédítő gyorsasággal, mintha élet-halál harcot vívnának egymással.

Irma lázas remegést érzett minden tagjában; vigasztalan kétségbeesés vett erőt rajta...

— Hagyd abba, Irma! — sutogta Annie. — Halálba hajszolod magadat azért az ócska holmiért... azután helyzeted se engedi meg ezt a pazar fényűzést!

— Tizenkétszáz... vagyis egyezerkétszáz márka! Ki ad többet? — rikácsolta a kikiáltó. — Ezerháromszáz!

— Irma! Irma! ne tovább! Henry, kérlek, ne engedd!

— Kedves uram, tegye meg nekem a szívességet és figyelje meg, ki az, aki velem ilyen makacsul folytatja a versenyt, — így szólta a halálra sápadt Irma, barátja férjéhez.

— Szívesen megteszem, bár aligha lesz eredménye, mert az illető, úgy látszik, határozottan ragaszkodik az oltárterítőhöz.

— Én is ragaszkodom! Felverem kétezer márkáig! — Ezerhatszáz! — szolt oda rekedten.

— És így folyt a tusa tovább...
— Egyezer nyolcszáz! Egyezer nyolcszáz márka a drága ereklyéért! Senki többet? Mi az? nem hallom... Egyezer kilencszáz? Egyezer kilenc... először!

Irma halálsápadtan, megkövülve állott... Henry el akarta onnan vonszolni, de ő csak megrázta a fejét és nem mozdult helyéből: Egyezer kilencszázötven!

Pillanatnyi siri csend...
Azután így kiált az ismeretlen: „Kétezer!” — Kétezer márka! — ismétli a kikiáltó, kérdőleg Irma felé fordulva: Kétezer és ötven?

Irma ajkára szorította a zsebkendőjét és hallgatott.

— Tehát kétezer márka, először, másodszor és harmadszor!

Mint a halálítélet, hangzottak a szavak Irma füleiben. A közönség idegesen mozgolódott, az emberfejek összebujtak és sutogó megjegyzések kísérték a szép nő szenvedését...

Mindenki érezte, hogy itt egy nagy tragédia játszódott le...

Az előszobában Irma körül szorgoskodtak barátai... Attól tartottak, hogy ájulási vagy sírógöresöket kap... csalódtak... teljesen nyugodt maradt...

— Nem távozom innen addig, míg meg nem tudom, ki vette meg a terítőt! — így szolt szilárd hangon. — Talán lesz olyan szíves és átengedi nekem... valamelyes nyereséggel. Bizonyosan valami műáros lesz! Kérem, Henry, keresse fel és vezesse ide hozzám.

Henry vállat vonva, készségesen távozott; Irma fájdalmasan sóhajtott... de igyekezett

Bauer Imre itteni közigazgatási tanfolyamhallgató eljegyezte Vlaskalics Zórka kisaszszonyt Nagybecskerekéről.

— **Dr. Ferenczy Zoltán előadása.** Említettük, hogy dr. Ferenczy Zoltán, a tud. egyetem könyvtárának igazgatója, a magyar tudományos akadémia és a Petőfi-társaság tagja vasárnap, április 18-án délelőtt 10 órakor a kulturegyesület ezidei közgyűlése keretében előadást tart. Ferenczy előadása ránk nézve különösen érdekes lesz, mert a vármegyei könyvtár létesítéséről fog szólni s a tudós szakférfiu fejtegetéseit kiválóan hasznosíthatjuk. Az előadás a vármegyéhez disztermében lesz s a kulturegyesület nagyon szívesen látja ez alkalommal is a közönséget.

— **A szabad iskolából.** A kulturegyesület munkásgimnáziumában ma este 8—9-ig dr. Fialowski Béla kir. törvényszéki orvos egészségügyi, 9—10-ig pedig Szenes Adolf tanár elektrotechnikai előadását folytatja.

— **A hírlapíró szövetség köréből.** A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének igazgatósága — mint a Magyar Tudósító jelenti — husvét hétfőjén ülésezett Budapesten az Otthon-Körben Szávay Gyula elnöklésével. Az ülésen részt vettek: Palócz László titkár, Barát Armin (Budapest) és Brájer Lajos dr. (Fiume) alelnökök, Benedek Árpád (Budapest), Király Péter dr. (Debrecze), Lekly Gyula (Kassa), Máczer Samu (Kassa), Rábel László (Sopron), Révész Sándor (Győr), Sas Ede (Nagyvárad), Setét Sándor dr. (Eger), Szmolány Nándor (Szeged), Tiszti Lajos (Arad) és Ujlaky Antal (Szeged). A szövetség, amelynek célja a vidéki hírlapírók erkölcsi és anyagi érdekeinek előmozdítása mellett a beteg és állás nélküli hírlapírók segítése, ez idő szerint 114.433 kor. 12 fillér vagyon felett rendelkezik. Az elmúlt évben 1601 koronával segítette beteg és állás nélküli tagjait, hétfői értekezletén pedig 730 koronát szavazott meg ilyen célra. Az igazgatóság meleg ünneplésben részesítette Szávay Gyula elnököt, irói munkásságának negyedszázados évfordulója alkalmából. Rábel László (Sopron) üdvözölte őt lendületes beszédben. A szövetségbe több mint 50 új tag lépett be most egyszerre. Az ország élelkebb újságíró gépontjain, mint Kassán, Egerben és Szabadkán, helyi választmányok is alakultak, hogy a szövetség humánus és célravezető működését elősegítsék. A fővárosban nemrég megalakult Magyar Újságírók Takaréka és Hitelegyesületéről igen rokonszenvesen emlékezett meg Szávay Gyula elnök és az igazgatóság elhatározta, hogy a szövetség tagjainak figyelmébe ajánlja ezt az új intézményt, amely önzetlen készséggel támogatja azt a törekvést, hogy az újságírók anyagi helyzetén a lehetőség szerint javítsanak. Az indítványok során foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy milyen módon lehetne a vidéki hírszolgálatot megerősíteni. Elhatározták, hogy küldöttségileg kéri meg Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert, szállítsa le a hírlapok számára a távbeszélődíjat 50%-kal, még pedig úgy nappal, mint éjjel is. A szövetség ezidei közgyűlést június 29-én tartja meg a Balatonon. Révész Sándoré (Győr) az az eredeti és érdekes ötlet, hogy a vidéki

nyugalanságát fekezni, hogy ellenfele igazgatóságát észre ne vehesse; az önuralom, a féltett oltárterítő közvetlen közelében nagy megerősítésre került; édes, szent emlékek lükték a drága ereklyéhez... ott látta meg először azt a férfit, kinek nevéjé lett és az oltárterítő előtt esküdtek egymásnak örök hűséget...

Áttekintett Anniehoz, ki a falon függő képeket közönyösen szemlélte. Fájdalmas mosoly vonaglott Irma ajkain; legjobb barátja se sejtette lelke hullámzó haborgását... Hogyan sejtették volna mások, mikor neki magának is tiz évre volt szüksége, belátni azon nagy elégtelenségét, hogy férjét olyan kicsinyes okok miatt elhagyta...

A várakozás rövid pillanatai alatt ismét átélte a hosszú tiz év minden eseményét képzeletben; átélte ismét boldog házasságának első derűs hetét; átszenvedte az örült szerelemföltés lelketlő kínjait, melyek a vást megelőzték és vigasztalanul tekintett az üres, sivar jövőbe, a hová emlékül meg akarta menteni az oltárterítőt, úgy — amint emlékül szoktuk őrizni a menyasszonyi csokor, vagy egy sirkoszoru letépett virágát...

Emlékezetében ott látta magát a hercegi kápolnában, hova szülői házából először kilépett; ott látta maga előtt a menyegzőjére gazdagon díszített oltárt, az értékes terítővel, melyet az ő kifejezett kívánságára helyeztek el ott. És ma... milyen keserű ironiája a sorsnak... ugyanazon terítőt megfosztottak szentségétől és oda dobták nyilvánosan, a többetigéző zsákmányául...

Midőn az idegen vevő, Henry kíséretében feléje közeledett, hirtelen megtörtült; könnyes szempilláit.

— Köszönöm, hogy idefaradt hozzám! — mondta Irma könnyed köszöntéssel. — Nagyon

hírlapírók ismerkedjenek meg a Balaton szépségeivel és igyekezzenek az idegen fürdőbe járó magyar közönséget a Balatonra vonzani.

— **Választás az izr. hitközségben.** A nagybecskereki izr. hitközség szerdán tartotta a hitközségi képviselőtestületi választásokat, amelyeknek eredménye szerint öt évi időtartamra megválasztottak rendes tagokká: Deutsch Jakab, Eisenstädter I. L., Freischberger Jakab, Goldmann Jakab dr., Geiger Manó, Guttmann Jakab dr., Hirtenstein Márk, Holländer Simon, Hubert Manó, Iványi Mór dr., Kadelburger Lipót, Kanizsa Lipót, Kardos Samu dr., Klein Mór dr. főrabbi, Mangold H. L., Mayer Aurél, Schlesinger Jakab, Strasser Jakab, Steiner Gyula dr., Temmer Mór, Winter Fülöp. Pótagokká: Eibeschtz Miksa dr., Eckstein Samu, Engel Sándor, Freund Lajos, Frey Rezső, Friedmann Alfréd, Grün D. Izidor, Grünzweig Henrik, Guttmann Mór, Klein Izidor, Lakos Soma, Reisz Sandor, Szenes Adolf, Ullmann Márk, Winter Bernát.

— **A temesvári iparkamara és a szerb kereskedelmi szerződés.** Mint Temesvárról jelentik, nagyjelentőségű határozatot hozott tegnapi közgyűlésében a temesvári kereskedelmi és iparkamara. Ugyanis az előző jelentés kapcsán vita nélkül elfogadták Weisz Hugó kamarai tag oly értelmű határozati javaslatát, mely szerint a kamara azon előterjesztéssel járul a kormány elé, hogy a Szerbiával kötendő kereskedelmi- és vámszerződésben a hus és élő állatok behozatalát biztosítsa.

— **Szerb kongresszusi tagválasztás Nagybecskereken.** Annak idején megírtuk, hogy a kariócai gör. kel. egyházi kongresszus nem hagyta jóvá dr. Györgyevics Milos kongresszusi kiküldött megválasztását s utasította a temesvári gör. kel. szentszéket, hogy új választást írjon ki. Néhány hónapig tartó huza-vona után a szentszék el is rendelte az új választást, amely tegnapi reggel 9 órakor volt a gör. kel. egyházi épület nagytermében. A választáson amelyet dr. Pánics Mladen hitközségi elnök vezetett, a választók csak igen csekély számmal vettek részt, úgy, hogy alig adtak le többet 35—40 szavazatnál. A szavazatok legnagyobb részét Magyarov Szvetozár itteni földműves kapta, akit nagytöbbséggel meg is választottak kongresszusi kiküldöttné.

— **Felvétel a temesvári tanítóképzőbe.** A temesvári állami tanítóképző igazgatósága közönségre teszi, hogy a temesvári állami tanítóképzőintézetbe a jövő 1910/1911. iskolai évre felvételnél: az I. osztályba: 6 teljes ingyenes, 8 feldíjas, 14 egész fizetéses, 1 ebédkezdvezményes, 1 középszegélyes és 8 segély nélküli bejáró növendék; a II. osztályba: 9 teljes ingyenes, 9 feldíjas, 7 egész díjas, 1 ebédkezdvezményes, 1 középszegélyes és 3 bejáró; a III. osztályba: 10 teljes ingyenes, 10 feldíjas, 5 egész díjas, 1 ingyenebéd, 2 középszegélyes és 4 bejáró; a IV. osztályba: 14 teljes ingyenes, 10 feldíjas, 2 egészdíjas, 2 középszegélyes és 2 bejáró növendék. Az ingyenesek minden befizetés nélkül, a feldíjasok havi 15 korona és az egész díjasok havi 30 korona befizetésért teljes elhatásban részesülnek az intézet internátusában, hol egyszersmind szakszerű nevelés alatt is áll-

léktelezné, ha a 991. számú oltárterítőt, némi kárpótlás fejében átengedné nekem... melyhez engem igen kedves emléke fűznek és...

Az idegen erős hangsulyal válaszolt:

— Részemről a legnagyobb szíveséggel teljesíteném kívánságát, nagyságos asszonyom, de nem a magam érdekében vettem részt az árverésben. Megbízom kijelentette, hogy a terítőt mindenáron vásárolok meg számára.

— Hol van az az ur? Kérem, mondja meg neki nevémben, — így folytatta szagatatlan, némi habozással, — mondja meg neki, hogy az oltárterítő előtt tartottam esküvőmet... hogy én...

A hangja elsuklott és meztagsa a további szolgálatot.

— Ha még itt találok, azonnal értesítem — válaszolt az alkusz. — Egy perc előtt még a mellékteremben láttam!

Irma igazgatóságában az ablak felé fordult és azon gondolkodott: milyen esdő szavakkal ostromolja az idegent, hogy a kívánt ereklyét neki átengedje...

Mikor már közeledő lépteit hallotta, neki-bátorodva, kiegyenesedett...

Az alkusz megemelte a bársonyfüggönyt és szerényen oldalra lépve, helyet adott az őt követő idegennek.

— Ime, itt az a hölgy! — így szólt, mintegy bemutatva.

Irma elsápadt; mindkét kezét szilajul dobogó szívéhez szoritotta... remegő ajkairól csak egyetlen kinos és mégis ujjongó sikoltás tört ki:

— Jean!

Az idegen megértette és boldogan tárta szét ölelő karjait...

nak a növendékek. A középszegélyesek évi 130 korona ösztöndíjban részesítettek. A folyamodványok beküldésének határideje május 31-ik napja. A folyamodás eredményéről a folyamodók július hó folyamán fognak értesítettni. A fölvetel csak akkor válik érvényessé, ha a fölvetett növendékek zenei hallása és testi állapota ellen kifogás nem lesz. Bővebb felvilágosítást nyújt az intézet igazgatósága.

— **Koszorúmegváltás.** Ezen cím alatt a „Torontál” 84. számában megjelent közlemény következtében igazittatik helyre: Kovács J. M. ur elhunytá alkalmával Kovács Gedeon ur (Temesvár) a Chevre-Kadisa céjaira 25 koronát adományozni méltóztatott, melyért hálás köszönetet mond az elnökség.

— **Öngyilkosság.** Nagyikindáról írják, hogy ott tegnap reggel felakasztva, holtan találták meg hozzátartozói Putity Gyóka ottani szobafestőt. Putity, aki nem is olyan régen jómódu szobafestő volt, teljesen tönkrement. E sorsapást nem tudván elviselni, önmaga dobta el magától az életét. A tegnapi éj folyamán az udvarán levő egyik akácára felakasztotta magát s mire hozzátartozói reggel észrevették, már halott volt.

— **Székrekedésben szenvedők 3 évökánál Ferenc József-keserűviz naponkénti használata által csakhamar rendszeres bélműködést érnek el.** Még a legmakacsabb bántalmaknál is gyorsan, biztosan és enyhén hat. — A Ferenc József-keserűviz-források igazgatósága Budapesten. 1904/1

— **Beleugrott a Bégába.** Stecher Katalin bégaszentgyörgyi illetőségű 14 éves cselédeány, aki Decsernyics Radivojnal szolgált, ma reggel 7 óra tájban a szőnyeggyár közelében öngyilkos szándékból a Bégába ugrott, azonban nem merült el mindjárt s így az arra járóknak sikerült a leányt megmenteni. A fiatal öngyilkosjelöltet a rendőrségre vitték, ahol azt mondta, hogy bátyja haragban él vele s állítólag ezért akart megválni az élettől. A rendőrség az esetről értesítette a leány szüleit.

— **Hamis aranyak.** Mint Czernyáról írják, az ottani csendőrség letartóztatta Jezdin Danicát, aki már több nap óta hamis 10 koronás aranyakat hozott forgalomba. A vizsgálatot megindították.

„Egy nő, kinek szép fogai vannak, sohasem lehet csunya” — mondotta a nagy filantrópus, Jean Jaques Rousseau, mely mondas minden életkorra, nevezetesen a gyermek és ifjúkorra is alkalmazható. Mily gyönyörűen mosolyog néha felénk egy gyermekarc, amelyet azután bizonyos csalódással és részvétellel nézünk, ha a nevetésre nyílt szájból rossz, csunya és betegségtől eltorzított fogakat pillantunk meg. És ez gyakoribb eset, mintsem gondolnók, mert előfordult már, hogy az iskolákban orvosi vizsgálat alkalmával tapasztalták, hogy a gyermekeknek alig 30%-a bír teljesen egészséges fogakkal. Hát még egy különben csinos, szép leány, egy egészségtől duzzadó fiu arc, mennyire eltorzultnak látszik neha pusztán egy látható beteg fog miatt! Es oly könnyen elejét lehet venni a fogak megbetegedésének, kivált ha Sarg Kalodont-ját használjuk, melyet mint a legkellemebb, legoleosóbb és legkényelmesebb fogápolószert ajánlanak.

— **Veszedelemes juhászok.** Mint Padéről jelentik, a napokban Dragán Pája és felesége kocsin Nagyikindáról Padéra igyekeztek. A hártárban Tuczakov Misa és Sztancsul Szvetozár juhászokkal találkozott, kik az általuk őrizett juhokat nem akarták az utból eltérelni, mire rövid szóváltás után a juhászok Drágánékat a kocsiról lerántották, Dragán Pájának a koponyáját ketté törték, feleségének két ujját leharapták és az orrába beleharaptak. A csendőrség mindkét juhászt letartóztatta.

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kövérednek, erősekké és rózsás színűekké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a

SCOTT-féle Emulsiót.

Orvosok és bábák az egész földkerekségén állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót,

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, amelyek a SCOTT-féle Emulsió nyomán keletkeznek

Nyáron is legjobb eredményt adagolható.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

12g-1.1

Az Emulsió készítésénél a SCOTT-féle Emulsió készítésénél a halcsont kivételével minden más anyagot figyelmeztetve kell venni.

Színház, irodalom.

*** Varázskeringő.** Tegnap este ismét a Varázskeringő édes melódiái csilingeltek a színházban. A sokat hallott muzsikának és darabnak még mindig van közönsége, amely szívesen élvezte tegnap este is a fülbemászó szép muzsikát. Niki hadnagy szerepét Barna Andor játszotta, a hercegnőt Csánádi Irma, Francit Peterdy Etelka, akiknek szép énekszámaiért melegen tapsolt a közönség. A többi szereplők közül Remete Gézá, Solymosi Sándort és Halasinét kell kiemelni.

*** A Denevér.** A színház heti műsorában némi változás történt, amennyiben a mára hirdett „Trapezunti hercegnő” helyett ma este Strausznak kitűnő operettje a „Denevér” kerül színre Eisenstein szerepében Polgár Károly igazgatóval.

*** Színészek szerződése.** Nagy változások lesznek szeptember elsején Polgár Károly színtársulatánál, amennyiben a társulat számos tagja más színházhoz szerződött, akiknek helyébe a direktor új erőket hoz. Így például Barna Andor, Csánádi Irma és Virányi Sándor a Kassai Nemzeti-színházhoz szerződtek el, Pataki Vilma Marosvásárhelyre, Halasiék Szatmárra, Peterdy Etel Szabadkára, Kabos Gyula szintén Szabadkára, Andor Zsigmond karmester Kecskemétre, Radványi Dezső és Telekán Valér a felvidéki színikerülethez, Marosi Henrik Pozsonyba, Csolnakiék pedig Kolozsvárra szerződtek.

Szerelmi dráma az erdőben.

— Együtt a halálba. —

Nagybecskerek, április 16.

Véres szerelmi drámának volt a színhelye tegnap este a nagybecskereki kincstári erdő. Egy fiatal szerelmes pár el akarta magától dobni az életet, mert sorsuk nem engedte meg, hogy oltár elé léphessenek egymással. A 19 éves fiatalembert Bellstádt Pálnak hívják, a leány pedig Molecz Amália, Molecz András itteni szabómester 16 éves esinos leánya. Revolverrel akarták elpusztítani egymást, szerencsére azonban a golyók okosabbak voltak s a két fiatal élet nem pusztul el.

A drámáról tudósítók a következőket jelenti:

Bellstádt Pál itteni fiatal asztalossegéd másfél esztendővel ezelőtt megismerkedett Molecz Amáliával s a két fiatal hamarosan megszerette egymást. Már akkor, gyerekeszséggel, házasságot ígértek egymásnak, belátták azonban, hogy pusztán szerelemből nem lehet megélni. A fiú tehát felment Budapestre, ahol mint asztalossegéd huzamosabb ideig dolgozott. A husvét ünnepek előtt Bellstádtet baleset érte, amennyiben munkaközben megvágta a kezét a gyaluval, úgy, hogy nem tudott tovább dolgozni, tehát hazajött ittlakó szüleihez.

Itt azután ismét találkozott egymással a két fiatal szerelmes s a fiú elpanaszolta a leánynak, hogy nem igen tud boldogulni. Szorgalmasan dolgozik, de alig keres annyit, amennyiből meg tud élni. A katonaság is hátra van még, — szóval jó egynehány évig gondolnia sem szabad arra, hogy egymásé lehessenek. Ezen aztán mindkét szörnyen elbusultak. A fiúnak ma vissza kellett volna mennie munkahelyére, mert különben elbocsátják. Bueszott is a leánytól, de az kerekén kijelentette, hogy nem engedi el magát, hogy vele megy, vagy — meghal. Hogy, hogy nem, a szerelmesek elhatározták, hogy ha már a sors nem engedi meg, hogy együtt éljenek, együtt fognak meghalni. Tervüket tegnap hajtották végre a kincstári erdőben. Este 6 órakor kimentek az erdőbe, leültek egy fa alá, átölték egymást s a fiú revolverével a leány mellébe lött, azután pedig maga ellen fordította a fegyvert.

Vagy félóraig eszméletlenül heverték egymás mellett s a leány volt az, aki előbb magához tért s bevászorgott a városba. Bellstádt szintén felocsudott s valahogy eljutott a katonai barakkokig, ahol rövidesen elmondotta, hogy mi történt. A katonák azután beszállították őt a városba s értesítették a rendőrséget az esetről.

Az első segélyt Menezzer Izidor városi orvos nyújtotta, aki konstataálta, hogy a lövések közvetlen közléről történtek, mert mindkettőnek a ruhája össze volt égeve. Ugy a leányt, mint az öngyilkos szándéku fiatalembert nyomban kiszállították a közkórházba, ahol alaposan megvizsgálták a sebeiket. Maguk a lövések nem voltak veszedelmesek, mert a revolver igen kis kaliberű volt s a golyók nemesebb szövet nem is érintettek. Bellstádt valószínűleg rövid idő múlva teljesen fel fog épülni, a leány sebesülése azonban veszedelmesebb, mert a golyó ugylátszik ruhafoszalányokat is vitt a testbe s ez bajt okozhat.

Berkes Lajos rendőrhadnagy a délelőtt folyamán kihallgatta az öngyilkos párt s Bellstádt, valamint a leány is őszintén bevallotta, hogy közös elhatározásból követték el az öngyilkossági kísérletet. Ugy a fiú, mint a leány levelet hagyott hátra, melyben kéri szüleit, hogy bocsássák meg nekik cselekedetüket, mert nem tudnak egymás nélkül élni. A rendőrség az esetről értesítette a kir. ügyészséget.

TÁVIRATOK

A politikai helyzet.

A király budapesti útja.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mai bécsi jelentések szerint a király április 27-ikén utazik Budapestre s itt néhány napot tölt. Hogy mennyi ideig marad Budapesten, az még határozatlan nincs megállapítva. Az uralkodó budapesti tartózkodása alatt fogadja a magyar vezető politikusokat, akiknek listáját hétfőn terjeszti a király elé a miniszterelnök.

A miniszterelnök itthon.

Budapest, április 16. (A „Torontál” ered. távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap este Bécsből visszautazott Budapestre. Vele együtt érkezett vissza Szterényi József államtitkár is.

A banktárgyalások.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a banktárgyalások hétfőn biztossan megkezdődnek a két kormány között. A tárgyalások, amennyiben a kartellbank terve körül nyomban kitűnik a két kormány álláspontjának áthidalhatlansága, még az nap befejeződnek. Lehet azonban, hogy a provizórium kérdése is fölmerül s akkor még kedden is tanácskozni fognak a két kormány tagjai.

A bankprovizórium.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politikai köröket élénken foglalkoztatja a bankkérdésnek provizóriummal való megoldása. A miniszterelnök környezetéből eredő hírek szerint a miniszterelnök állítólag bizik abban, hogy a függetlenségi párt is belemegy a bankközösségnek 1917-ig való meghosszabbításába.

Ezzel szemben a függetlenségi párt hivatalos lapja azt írja, hogy bankkérdésben a függetlenségi párt mai álláspontjától eltérőleg csak akkor lehet más megoldásról szó, ha legyőzhetetlen s az ország békéjére veszedelmes akadályok merülnének föl.

Fejérváry a királynál.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben azt beszélnek, hogy Fejérváry Géza báró volt miniszterelnök a politikai helyzet dolgában külön kihallgatást kért volna a királytól s ma már el is utazott volna Bécsbe.

A horvát bán Budapesten.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rauch Pál báró horvát bán ma reggel Budapestre érkezett s a délelőtt folyamán Wekerle Sándor miniszterelnökkel és Josipovics Imre horvát miniszterrel tanácskozott volna a horvát helyzet dolgában.

A törökországi forrongás.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai konstantinápolyi jelentések szerint bár újabb zavargások nem történtek, de azért a helyzet még igen komoly s az országban nagy a nyugtalanság.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, az új török kormány tagjai Tewfik pasa nagyvezér elnöklésével: Zia-Eddin Effendi seik ül izlam, Edhem pasa hadügyminiszter Hasszan Femi pasa igazságügyminiszter, Rifaat pasa külügyminiszter, Izmail Kemal bey belügyminiszter. A többi miniszterek megmaradnak.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szalonikiból sürgönyzik, az ifjú török bizottság egy tagja Londonba utazott, hogy az angol kormányt felvilágosítsa a törökországi helyzetről.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentés szerint a török kamara proklamációt intézett a nemzethez, amelyben hangsúlyozza, hogy a török kormány a csapatok kívánságait teljesítette, miután pedig a csapatok ennek folytán lecsendesedtek, felhívja a proklamáció a lakosságot, hogy a haza érdekében ők is legyenek nyugodtak.

Egy másik konstantinápolyi jelentés szerint Szalonikiból, Monasztirból és még több helyről deputációkat küldenek a szultánhoz, amelyek azt kéri, hogy állítsa vissza az utjörök kormányt, mert különben Sztambul ellen vonulnak.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik, hogy az egyik török hadihajó matrózai tegnap kapitányukat elfogták, a Yildiz-palota elé hurcolták s ott a szultán szemeláttára agyonszúrták.

A leszerelés.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Miután a szerb kormány a szerb hadsereg leszerelését már tulnyomórészen befejezte, a monarchia hadvezetősége is folytatja a leszerelést. Így tegnap szabadságot kaptak a tengerész póttartalékosokat, azonkívül a hadikészletről leszerelték a dunai hajórajt is.

Nádai Ferenc temetése.

Budapest, április 16. (A „Torontál” ered. távirata.) Nádai Ferencet, a Nemzeti-színház elhunyt nagy színészét ma délután temették el rendkívül nagy részvét mellett. A gyászszertartáson, mely a régi Nemzeti-színház udvarán volt, ugyszólván teljes számban részt vett a művészi és írói világ, azonkívül a kultuszminiszter is képviseltette magát. A gyászszertartás után az elhunytat kivitték a Ke-repesi-úti temetőbe s ott helyezték örök nyugalomra.

Határidő-üzenet.

Budapest, április 16. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április)	29.—
Buza (május)	28-58 —
Buza (októberre)	23 42 —
Rozs (áprilisra)	20 —
Rozs (októberre)	18 60 —
Zab (áprilisra)	17 80 —
Tengeri (májusra)	15-08 —

Bérelt 16. sz. VÁROSI SZÍNHÁZ. 19. eladás.

Nagybecskerek, 1909. évi április hó 16-án:

A DENEVÉR.

Operette 3 felvonásban.

Holnap, szombaton, 1909. évi április 17-én:

I Z R A E L.

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1909. évi április hó 16-án megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 klgr.	14.—	korona
kétszeres	"	9.—	"
rozs	"	9.—	"
árpa	"	8.—	"
zab	"	7-80	"
kukorica	"	6-90	"
repece	"	7-80	"
széna I.	"	10.—	"
" II.	"	8.—	"
szalma I.	"	5.—	"
" II.	"	5.—	"
burgonya 1 klgr.	"	—10	"
dísnóhús I.	"	1-80	"
" II.	"	1-70	"
marhahús I. 1 klgr.	"	1-46	"
" II.	"	1-90	"
borjúhús I.	"	1-80	"
" II.	"	1-36	"
juhús	"	1-04	"
zsír	"	1-60	"

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

